

ARTE I

A afirmación dun pobo

LUÍS SEOANE

Luís Seoane naceu na Arxentina en 1910 e aos seis anos os seus pais retornan á Coruña, cidade na que pasará a súa infancia e onde se forma posteriormente, para facer o bacharelato e a carreira de Dereito en Compostela. Malia ser unha persoa fundamentalmente urbana na súa mocidade entra en contacto co mundo rural, sobre todo nas vacacións de verán que pasa na aldea de Arca, e que en tantas ocasións representou na súa obra.

Os anos composteláns resultan claves pois, alén de implicarse na Federación Universitaria de Estudiantes, participará en numerosos faladoiros, tratando a intelectuais e artistas da época e realizando as súas primeiras exposicións. Nos tempos da República participa no proxecto da Barraca Resol en Santiago, ideada por Arturo Cuadrado, que pretendía achegar a cultura ás capas populares da sociedade. Alén de frequentar a imprenta da Editorial Nós e de responsabilizarse da ilustración dalgúns dos libros da devandita editora realizará o cartel para a defensa do si, no plebiscito do Estatuto de Autonomía do 1936. Exíliase na Arxentina onde se erixirá como unha figura central e vizosa de toda a actividade dos exiliados galegos promovendo todo tipo de actividades culturais: editoriais, revistas, radio, faladoiros, exposicións, etc. É nesa cidade onde se perfilará a súa polifacética artística e literaria como poeta, ensaísta, dramaturgo, editor, pintor, gravador ou muralista e onde afirma con convicción o seu alto grao de compromiso coa República e con Galiza.

No ano 1949 contacta coa pintura europea, despois dunha viaxe polo vello continente que o leva a París, onde coñece ao seu admirado Picasso e tamén se despraza a Italia e Londres, lugares onde expón parte da súa obra. Na década dos 50 desenvolve unha grande actividade artística e intelectual e en 1963 Seoane retorna por vez primeira a Galiza tras 27 anos de exilio, aínda que sen permiso de residencia.

En 1968 funda xunto a Isaac Díaz Pardo o Laboratorio de Formas, que comprende a recuperación da Cerámica de Sargadelos, o Museo de Arte Contemporánea Carlos Maside e a editorial Edicións do Castro. Nestes anos Seoane volve expoñer os seus cadros e gravados na Galiza.

Pasará os seus últimos anos na cidade da Coruña, a onde retorna definitivamente, traballando como artista e implicándose en proxectos culturais e na defensa da Galiza. Falece en 1979 na Coruña e no ano 1994 dedícaselle o Día das Letras Galegas. No vindeiro ano 2019 vai ser honrado co Día das Artes Galegas.

Carlos Maside foi un dos pintores na Galiza que deron orixe ao que hoxe podemos concretar como pintura con características propias do sentimento galego
(Luis Seoane)

CARLOS MASIDE

Carlos Maside García nace en San Xulián de Requeixo, Pontecesures, en 1897. Dende moi neno mostra aptitudes para a arte. Na adolescencia estuda e traballa en Padrón e Vilagarcía. En 1917 trasládase a Madrid para cumplir o servizo militar e nesta etapa toma contacto co ambiente dos debuxantes gráficos, actividade a que se dedicará de volta na Galiza, traballando no Faro de Vigo e en *El Pueblo Gallego*, onde se ocupa dunha viñeta satírica diaria.

Continuando coa súa etapa formativa matricúlase nunha academia de arte en París, cunha bolsa de estudos que lle concede a Deputación de Pontevedra. No ambiente do París de 1927 os referentes da súa obra, que partían da relación de amizade artística e confluencia ideolóxica que mantiña con Castelao, acentúan o expresionismo dos movementos alemáns e cultiva o gravado popular.

A Maside interésalle a Galiza da transformación, a imaxe do centro industrial vigués, as fábricas de conservas e os obradoiros de construcción naval. Ten proxectos de grandes murais para edificios públicos, con representacións de traballos, costumes e formas tradicionais, nun afán de valoración da cultura popular, buscando a perfección das técnicas da témpora e os frescos nos obradoiros dos artesáns e albaneis que frequenta.

Colabora a favor da Frente Popular nas eleccións de febreiro e asiste á asemblea autonómica do 17 de maio en Compostela, participando na campaña publicitaria do Estatuto de Autonomía con carteis, gravados e viñetas pouco antes de que se produxa o levantamento militar.

Co golpe de estado de 1936 a vida de Maside queda truncada, non volve facer gravado e perde as colaboracións dos xornais que pasan a ser incautados polo franquismo. Queda inhabilitado e destituído do seu posto de profesor de debuxo e condenado a non poder realizar ningunha exposición ou difundir a súa obra.

Dentro deste exilio interior ao que é sometido, entra nunha atmosfera de frustración e deixa de pintar por un longo tempo. Mantén contacto co exilio e colabora con Seoane na súa revista *Galicia Emigrante* xeralmente con retratos nun intento de dar fe da existencia dos seus contemporáneos como unha radical resposta a ditadura.

Nesta época tamén se decanta pola paisaxe urbana e fixa nos seus lenzos os lugares nos que acostuma visitar nestes tempos: Noia, Vigo e Compostela. A vila de Combarro merece a súa atención nesta década xa que pasa alí temporadas de verán e toma contacto directo coa xente do mar, o que xera nel un renacer espiritual que fai que aclare a súa paleta cromática.

En 1951 concorre á Exposición de Artistas Galegos que organiza o Centro Galego de Buenos Aires e no 1953 realiza a súa última exposición na Sala de Turismo de Compostela. En ambas as dúas cólganse pinturas que constitúen a súa síntese final. Maside falece en 1958.

10